

ไวรัสนิปาห์ (Nipah virus)

โรคติดเชื้อไวรัสนิปาห์ คือ โรคติดต่อชนิดหนึ่งซึ่งมีพาหะจากสัตว์ เช่น ค้างคาวผลไม้ สุนัข แมว แพะ หรือแกะ เป็นต้น โดยเชื้อไวรัสนิปาห์จะก่อให้เกิดการติดเชื้ออย่างรุนแรงของระบบหายใจ เกิดภาวะสมองอักเสบทำให้เสี่ยงต่อการเสียชีวิตได้ ทั้งนี้มีรายงานการพบโรคสมองอักเสบนิปาห์เป็นครั้งแรกตั้งแต่เดือนตุลาคม 2541 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542 พบผู้ติดเชื้อ 265 ราย เสียชีวิต 105 ราย เชื้อไวรัสนี้ถูกตั้งชื่อตามชื่อหมู่บ้านสุโงนิปาห์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่ง Dr. Chua Kos Bing แพทย์ชาวมาเลเซียเป็นผู้แยกเชื้อไวรัสนี้เป็นครั้งแรก เดิมเรียกชื่อไวรัสนี้ว่า ไวรัสดคล้ายเฮนดรา (Hendra-Like Virus) โดยในช่วงนั้นเกิดการระบาดของโรคไวรัสนิปาห์ในประเทศมาเลเซีย อินเดีย บังกลาเทศ และสิงคโปร์

สาเหตุการติดเชื้อไวรัสนิปาห์เกิดจากอะไร

เชื้อนิปาห์ไวรัส (Nipah virus) จัดอยู่ใน Family paramyxoviridae, Genus Henipavirus มีลักษณะคล้ายเชื้อเฮนดราไวรัส (Hendra virus) มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 200-300 nm เป็น RNA virus มีโครงสร้างของ envelop รูปร่างของไวรัสจัดเรียงตัวเป็น spherical (ทรงกลมเหลี่ยม) และ elongated (แท่งยาว) โดยมี capsid เรียงตัวแบบ helical symmetry เชื้อไวรัสนิปาห์ถูกทำลายได้ง่ายด้วยยาฆ่าเชื้อต่างๆ ไป และสบู่หรือน้ำยาซักฟอก ไวรัสนิปาห์มีค้างคาวกินผลไม้เป็นแหล่งของเชื้อไวรัส และมีสัตว์ชนิดอื่น ๆ อย่างสุนัข แมว แพะ และแกะ ที่ติดเชื้อไวรัสนิปาห์จากการสัมผัสหรือกินวัตถุดิบเปื้อนปัสสาวะ อุจจาระ หรือน้ำลายของค้างคาวที่เป็นพาหะ อย่างไรก็ตาม สัตว์ชนิดอื่นอาจติดเชื้อไวรัสนิปาห์ได้จากการสัมผัสวัตถุหรือกินอาหาร และน้ำที่มีเชื้อไวรัสนิปาห์ปนเปื้อนอยู่ได้เช่นกัน และเชื้อไวรัสนิปาห์ยังติดต่อกันได้โดยการสัมผัสหรือหายใจเอาเชื้อไวรัสเข้าไปด้วย (พบการติดต่อลักษณะนี้ได้ในสุนักร)

ไวรัสนิปาห์ติดต่อสู่คนได้อย่างไร

คนจะติดเชื้อไวรัสนิปาห์ได้จากการสัมผัสสุนักรที่ติดเชื้อชนิดนี้ หรืออาจติดเชื้อจากการรับประทานผลไม้ที่ปนเปื้อนน้ำลายและปัสสาวะของค้างคาวกินผลไม้ ที่สำคัญยังมีรายงานว่า เชื้อไวรัสนิปาห์สามารถติดต่อจากคนสู่คนได้ หลังจากมีการสัมผัสกับผู้ติดเชื้ออย่างใกล้ชิด

อาการที่เกิดจากไวรัสนิปาห์เป็นอย่างไร

อาการของโรคติดเชื้อไวรัสนิปาห์ในระยะแรกๆ มักไม่ค่อยมีอาการ โดยเฉลี่ยจะใช้เวลาฟักตัวประมาณ 1-2 สัปดาห์ อาการป่วยในระยะแรกจะคล้ายอาการของไข้หวัด มีไข้สูง ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ วิงเวียนศีรษะ ปวดบวม เดินเซ เชื่องซึม สับสน ชักเกร็ง ซึ่งอาการจะค่อย ๆ ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ

ไปจนถึงขั้นโคม่า และเสียชีวิตในที่สุด ซึ่งผู้ป่วยด้วยโรคติดเชื้อไวรัสชิคาโกจะมีอัตราเสียชีวิตประมาณ ร้อย ละ 40

การวินิจฉัยโรค

การตรวจวินิจฉัยโรคสมองอักเสบชิคาโกสามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ ตัวอย่างเนื้อเยื่อที่ พบว่าสามารถแยกหาเชื้อไวรัสได้ คือ ปอด ทอนซิล ใต้ เลือด น้ำไขสันหลังของผู้ป่วย การตรวจหา ภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัสชิคาโกจากซีรัม วิธีที่ใช้ในการตรวจสอบ คือ Enzyme-Linked Immunosorbent Assay (ELISA) เพื่อตรวจหาภูมิคุ้มกันชนิด IgM และ IgG โดยเชื้อไวรัสชิคาโกที่ใช้ในการทดสอบจะถูกฉายรังสี (irradiation) ให้ตายเสียก่อน และตัวอย่างซีรัมที่จะนำมาตรวจจะต้องผ่านการทำลายเชื้อไวรัสชิคาโกที่อาจ ปนเปื้อนด้วยการเติมสารเคมีชนิด Tween-20 และสารละลาย Triton X ขนาด 100 เท่า และอุณหภูมิ 56 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที อย่างไรก็ตามการตรวจสอบด้วยวิธี ELISA ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่มี ความแม่นยำ 100% จึงมี false positive และ false negative ต้องอาศัยการตรวจยืนยันด้วย Serum Neutralization ซึ่งจำเป็นต้องใช้ไวรัสที่ยังมีชีวิตอยู่และจำเป็นต้องใช้ระบบความปลอดภัยสูง

รักษาอาการที่เกิดจากไวรัสชิคาโกอย่างไร

ไวรัสชิคาโกถือว่าเป็นโรคติดต่ออันตราย เพราะในปัจจุบันยังไม่มียาตัวใด หรือวัคซีนที่ใช้ในการรักษา หรือป้องกันไวรัสชิคาโกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำได้เพียงรักษาตามอาการของผู้ป่วยร่วมกับการให้ยาต้าน ไวรัสไรบาวิริน (Ribavirin) ซึ่งจะช่วยลดความรุนแรงของโรคได้

ไวรัสชิคาโกป้องกันอย่างไรดี

- เราสามารถป้องกันการติดเชื้อไวรัสชิคาโกได้ โดยปฏิบัติตัวดังต่อไปนี้
- ล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้งหลังสัมผัสกับสัตว์ เนื้อสัตว์ หรือซากสัตว์ทุกชนิด
  - รับประทานอาหารที่ปรุงสุก สด ใหม่
  - ไม่รับประทานผลไม้ที่ติดอยู่กับพื้น โดยเฉพาะผลไม้ที่มีร่องรอยการกัดแทะ
  - หลีกเลี่ยงการรับประทานผลไม้ที่ไม่สะอาด หรือมีความเสี่ยงสูงที่จะปนเปื้อนน้ำลายหรือปัสสาวะ ของค้างคาวกินผลไม้
  - ชำระล้างเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ เช่น คลอรีน ไอโอดีน เป็นต้น
  - ห้ามรับประทานเนื้อค้างคาวโดยเด็ดขาด

9B%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B9%8C+%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%94%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B9%88%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%A7-QVRmYI